

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Directeur-Generaal Openbaar Bestuur en Democratische Rechtsstaat
Postbus 20011
2500 EA S-GRAVENHAGE

Datum	Onderwerp		
20 mei 2025	Uitvoerings- en handhavingstoets Uitvoeringswet Transparantie en gerichte politieke advertenties		
Uw kenmerk	Ons kenmerk	Contactpersoon	Doorkiesnummer
2025-0000044300	991315/1004330	██████████	██████████

Geachte heer Van Hout,

Het Commissariaat voor de Media (hierna: het Commissariaat) heeft uw verzoek ontvangen om een uitvoerings- en handhavingstoets (UHT) uit te voeren voor de Uitvoeringswet Transparantie en gerichte politieke advertenties.

Dit wetsvoorstel (hierna: de Uitvoeringswet) strekt tot uitvoering van de Verordening (EU) 2024/900 van het Europees Parlement en de Raad van 29 februari 2024 betreffende transparantie en gerichte politieke reclame (hierna: de Verordening). De Verordening moet vanaf 10 oktober 2025 in Nederland worden uitgevoerd door middel van wet- en regelgeving en feitelijk handelen.

Het Commissariaat wordt in de Uitvoeringswet aangewezen als toezichthouder op de naleving en handhaving van de artikelen 5 tot en met 17 en artikel 21 van de Verordening. Daarnaast wordt het Commissariaat aangewezen als het nationaal contactpunt en de beheerder van het register voor wettelijke vertegenwoordigers. Dit register is voor dienstverleners die politieke reclame aanbieden in de Europese Unie, maar daar niet gevestigd zijn. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) wordt in de Uitvoeringswet aangewezen als toezichthouder op de naleving van de artikelen 18, 19 en 20 van de Verordening.

1. Leeswijzer

Deze UHT bevat een wetstechnische analyse van de Uitvoeringswet in samenhang met de Verordening, een inventarisatie van uitvoeringsvraagstukken en handavingsuitdagingen, een concretisering van de middelen die het Commissariaat nodig acht voor effectieve uitvoering en een daarop gebaseerde indicatieve kosteninschatting voor de fase van structureel toezicht en handhaving. Wat betreft het

laatste verwijzen wij u ook naar onze brief van 20 december 2024 (991315/992738) waarin we een inschatting hebben gemaakt van de uren en overige kosten gedurende de voorbereidingsfase en de uitvoerende fase voor het toezicht op de naleving en de handhaving van de Verordening.

2. Wetstechnische beoordeling van de Uitvoeringswet in samenhang met de Verordening

Achtergrond en algemene opmerkingen

Verordening (EU) 2024/900, gepubliceerd op 20 maart 2024 en van toepassing vanaf 10 oktober 2025, richt zich op transparantie en gerichte politieke reclame. Het doel van deze verordening is het waarborgen van eerlijke verkiezingen en debatten door uniforme regels voor politieke advertenties, zowel online als offline. De Uitvoeringswet, bestaande uit elf artikelen, evenals de Memorie van Toelichting, dienen deze rechtstreeks werkende Verordening te implementeren zonder de reikwijdte of toepassing daarvan te beperken.

Het Commissariaat is aangewezen als toezichthouder voor artikelen 5 tot en met 17 en 21, terwijl de AP verantwoordelijk is voor artikelen 18, 19 en 20, die verband houden met gegevensbescherming.

Voordat wij ingaan op de meer specifieke artikelen in de Uitvoeringswet en de Verordening hebben wij twee algemene opmerkingen.

Allereerst, willen wij u erop wijzen dat de juiste benaming "Commissariaat voor de Media" is, in plaats van "Commissariaat van de Media". In verband hiermee verzoeken wij u om in artikel 1 van de Uitvoeringswet (begripsbepaling) alsmede op alle andere plaatsen in de Uitvoeringswet en de Memorie van Toelichting waar het Commissariaat wordt genoemd, de naamgeving dienovereenkomstig aan te passen.

Onze tweede algemene opmerking ziet op pagina 14 van de Memorie van Toelichting, waar de keuze voor het Commissariaat voor de Media als toezichthouder op genoemde artikelen wordt gemotiveerd. Zoals vermeld in onze brief van 20 december 2024 aan uw ministerie, zijn er verschillende argumenten voor een rol van het Commissariaat. Er bestaat een relatie met het principe van transparantie van commerciële communicatie, dat ten grondslag ligt aan diverse bepalingen van de AVMD Richtlijn en de Mediawet waarop het Commissariaat toezicht houdt. Daarnaast spelen we een belangrijke rol bij de toewijzing van zendtijd voor politieke partijen op de programmakanalen van de publieke mediadiensten. Ook is het toezicht op naleving van de Verordening goed afgestemd op de kernwaarden van een onafhankelijk, toegankelijk, divers en veilig media-aanbod zoals vastgelegd in de Mediawet. Wij houden echter geen toezicht op naleving van de regels omtrent het gebruik van persoonsgegevens in de media, zoals op pagina 14 van de Memorie van Toelichting ten onrechte wordt vermeld.

Onduidelijkheden ten aanzien van definities van kernbegrippen

De Verordening biedt een solide kader, maar bevat ook punten die verduidelijking of aanvulling in de Uitvoeringswet verdienen, bijvoorbeeld door meer details of illustratieve voorbeelden op te nemen in de Memorie van Toelichting over bepaalde situaties of verschijningsvormen van politieke reclame. Ook is het wenselijk meer voorbeelden op te nemen over situaties waarin meerdere nationale toezichthouders een rol hebben en dienen samen te werken.

De definitie van politieke reclame in artikel 3 van de Verordening is breed en omvat boodschappen die "bedoeld zijn om verkiezingsresultaten, referenda, stemgedrag of wetgevingsprocessen te beïnvloeden en deze ook daadwerkelijk kunnen beïnvloeden. Het criterium "bedoeld om te beïnvloeden" is lastig aan te tonen. Bijvoorbeeld, hoe bepaal je de intentie achter een boodschap? We hebben begrepen dat de Europese Commissie nog met richtsnoeren zal komen om tot een consistente begripsinvulling binnen de EU te komen. Mogelijk dat de European Board for Media Services (Media Board), waarin het CvdM zitting heeft, hiervoor nog input kan leveren. De uitvoering van de Verordening wordt immers in een werkstroom van dit netwerk geadresseerd dit jaar.

Op pagina 2 van de Memorie van Toelichting, onder het kopje 3, tweede alinea, wordt verwezen naar de definitie van politieke reclame in de Verordening. Niet alle relevante elementen uit de definitie van artikel 3 van de Verordening worden in de Memorie van Toelichting uitgeschreven. In voetnoot 3 is overigens wel een verwijzing opgenomen naar artikel 3 uit de Verordening. Om verwarring te voorkomen over de definitie van politieke reclame, doen wij u de suggestie om de definitie op deze plek in de Memorie van Toelichting weg te laten dan wel aan te passen door alle elementen nauwkeurig te benoemen.

Daarnaast ontbreekt in de Verordening een invulling van het begrip "algemeen belang" bij de omschrijving van belanghebbende entiteiten die op grond van artikel 17, eerste lid, van de Verordening om toezending van informatie kunnen verzoeken. Om inconsistenties in de toepassing te voorkomen is een nadere duiding van dit begrip in de Memorie van Toelichting gewenst.

De definitie van "politieke actor" in artikel 3, vierde lid, van de Verordening is uitgebreid en omvat politieke partijen, kandidaten, overheidsfunctionarissen en campagneorganisaties. Dit lijkt voldoende, maar de toepassing in grensgevallen (bijvoorbeeld commerciële boodschappen van politieke actoren) kan onduidelijk zijn.

Het Commissariaat zal met inachtneming van de bedoelde reikwijdte van de Verordening begrippen verder kunnen invullen. Het is wenselijk om de noodzaak van beleidsregels duidelijker te beschrijven in de Memorie van Toelichting. Daarnaast zou de Memorie van Toelichting meer helderheid kunnen bieden door meer voorbeelden te geven van situaties waarin de Verordening van toepassing is.

Transparantie inzake politieke reclame

Er dient op grond van de Verordening te worden aangegeven welk bedrag de aanbieder van de politieke reclamedienst heeft ontvangen. In sommige gevallen is dit vooraf niet vast te stellen, bijvoorbeeld wanneer er betaald wordt per view of click, per registratie of wanneer een individueel filmpje deel uitmaakt van een grotere campagne. Dit kan een obstakel vormen in de uitvoering van de Verordening. Derhalve verdient dit aspect nadere aandacht in de Memorie van Toelichting.

Verlicht regime voor micro-, kleine en middelgrote ondernemingen

De vrijstelling voor micro, kleine en middelgrote ondernemingen is gelijk aan het jaarrekeningrecht. De Memorie van Toelichting zegt niets over groepsstructuren. Er bestaat een risico dat verkoop van politieke reclame wordt ondergebracht bij kleinere ondernemingen, waardoor enkele bepalingen van de Verordening niet of verminderd van kracht zijn. Dit kan de toepassing van de Verordening ondermijnen. In Richtlijn

2013/34/EU¹ wordt hier wel dieper op ingegaan (artikel 3, tiende lid, "een groep"). De Memorie van Toelichting zou kunnen verduidelijken dat organisaties onder de Verordening vallen wanneer zij deel uitmaken van een grotere groepsstructuur.

Wettelijke vertegenwoordiger

Artikel 21 van de Verordening legt een verplichting op aan dienstverleners die politieke reclamediensdiensten aanbieden in de EU, maar geen vestiging hebben binnen de EU, om een wettelijke vertegenwoordiger aan te wijzen. Echter, er is onvoldoende duidelijkheid over de maatregelen die het Commissariaat moet treffen tegen niet in de EU gevestigde aanbieders van politieke reclame die verzuimen om een wettelijke vertegenwoordiger aan te wijzen. Dit gebrek aan duidelijkheid kan leiden tot problemen bij de handhaving van de Verordening, vooral omdat er een kans bestaat dat deze partijen anoniem opereren en moeilijk vindbaar zijn. Het zou derhalve goed zijn als in de Memorie van Toelichting wordt benadrukt dat partijen verplicht zijn om mee te werken aan bijvoorbeeld informatieverzoeken van het Commissariaat.

Klachtbehandeling

Artikel 24 van de Verordening bepaalt dat de bevoegde autoriteiten moeten reageren op 'elke kennisgeving' over mogelijke inbreuken. We gaan ervan uit dat een reactie ook kan omvatten dat er geen verder onderzoek wordt ingesteld. Van tevoren valt nog moeilijk in te schatten hoeveel klachten we zullen ontvangen en hoe veel capaciteit dit gaat vergen. In de laatste maand voorafgaand aan verkiezingen moet 'onverwijld' worden gereageerd op kennisgevingen. Dit betekent in ieder geval dat het Commissariaat in verkiezingsperiodes de capaciteit moet gaan opschalen wat betreft de klachtbehandeling, toezicht(onderzoek) en handhaving.

Op pagina 15 van de Memorie van Toelichting staat dat de inhoud van klachten onderzocht moet worden 'in de mate waarin dat gepast is'. De Memorie van Toelichting maakt verder duidelijk dat een klacht ook een handhavingsverzoek naar Nederlands recht kan zijn. De reactie op een klacht in zo'n geval is een besluit waartegen bezwaar en beroep mogelijk is. Vervolgens geeft de Memorie van Toelichting aan dat partijen los van de kwalificatie als handhavingsverzoek naar Nederlands recht, op grond van de Verordening het recht hebben om te worden gehoord en passende informatie te ontvangen over de stand van zaken in verband met de klacht. Onduidelijk is waar in de Verordening deze eisen aan het klachtrecht gesteld worden. Mocht bedoeld zijn dat dit autonome vereisten van de nationale wetgever zijn, dan missen we in de Memorie van Toelichting een motivering van deze keuze. We hechten er waarde aan dat in de Memorie van Toelichting is opgenomen dat een reactie op een klacht niet per definitie een besluit in de zin van de Awb behelst. We moeten immers na afweging kunnen vaststellen dat een klacht geen handhavingsverzoek is en onze reactie daarop geen appellabel besluit. Anders zouden we geconfronteerd kunnen worden met een oncontroleerbaar grote hoeveelheid voor te bereiden besluiten, en bezwaar- en beroepsprocedures.

Sancties

Uit artikel 25, eerste lid, van de Verordening volgt dat de lidstaten regels vaststellen inzake sancties wegens inbreuken op de Verordening. Bij de vaststelling van de regels over sancties houden de lidstaten rekening met de regels inzake de persvrijheid en de

---

¹ Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad

vrijheid van meningsuiting in andere media en met de regels of codes die gelden voor het beroep van journalist. Pagina 12 van de Memorie van Toelichting stelt onder kopje sancties: "De lidstaten stellen regels vast omtrent sancties en andere maatregelen die van toepassing zijn op opdrachtgevers of aanbieders van politieke reclamediensten voor inbreuken op de Verordening. Daarnaast nemen zij de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat ze tijdig worden uitgevoerd." De Memorie van Toelichting maakt niet duidelijk wat deze maatregelen precies behelzen. Mogelijk zou dit nog in bijvoorbeeld een Ministeriële Regeling nader kunnen worden uitgewerkt.

Volgens artikel 25, derde lid, van de Verordening delen de lidstaten uiterlijk op 10 januari 2026 de regels en maatregelen mee over sancties. In artikel 6 van de Uitvoeringswet is bepaald dat het Commissariaat en de AP een bestuurlijke boete, last onder dwangsom en last onder bestuursdwang kunnen opleggen bij een overtreding van de Verordening. Wij vragen u te overwegen om in (de artikelsgewijze toelichting van) de Memorie van Toelichting verder toe te lichten waarom dit afdoende geregeld is in artikel 6, van de Uitvoeringswet. Verder roept de verwijzing naar het ne bis in idem beginsel in de Memorie van Toelichting de vraag op wat daarvan de implicaties zijn en is meer duiding gewenst.

In de Memorie van Toelichting wordt in hoofdstuk 3 de inhoud van de Verordening toegelicht. Zo wordt op pagina 10 uitgelegd dat het Commissariaat verschillende bevoegdheden heeft die volgen uit de Verordening. Deze bevoegdheden volgen uit artikel 22, vijfde lid, van de Verordening. Een deel van deze bevoegdheden zien wij terug in artikel 6 van de Uitvoeringswet. Wij vragen u om in de Memorie van Toelichting preciezer toe te lichten hoe de bevoegdheden uit artikel 22, vijfde lid, van de Verordening precies in het nationale recht zijn neergelegd. Bijvoorbeeld het verzoeken om toegang tot gegevens, documenten of andere noodzakelijke informatie, of het afleggen van een openbare verklaring.

Rechtsbescherming en keuze voor gespecialiseerde rechtbank

Het voorstel om af te wijken van de gebruikelijke systematiek en een speciale rechtbank, zoals die in Rotterdam, aan te wijzen, vraagt om iets meer toelichting. Dit kan centralisatie en expertise bevorderen, vooral gezien de verwachte caseload en de technische aard van de zaken. Echter, logistieke aspecten (toegankelijkheid voor partijen) en juridische consistentie met andere administratieve rechtbanken moeten worden meegewogen.

Wij wijzen erop dat met de keuze voor de rechtbank Rotterdam ook een onderscheid ontstaat ten aanzien van beroepen tegen besluiten van de AP. Dit lijkt onlogisch omdat in kwesties inzake de artikelen die onder het toezicht van de AP vallen de definitie van politieke reclame eveneens een cruciale rol zal spelen. Wij adviseren in de Memorie van Toelichting duidelijker deze keuze te motiveren en daarbij in te gaan op de verwachte caseload, de behoefte aan gespecialiseerde kennis, en het onderscheid ten aanzien van zaken die onder de AP vallen.

Relatie met systematiek voor zendtijd politieke partijen

Het Nederlandse systeem van zendtijd voor politieke partijen op de kanalen van de NPO is uniek omdat het een gereguleerde en gestructureerde manier biedt voor politieke partijen om hun boodschap te verspreiden. De Verordening legt echter bredere transparantie- en zorgvuldigheidsverplichtingen op voor alle vormen van politieke reclame, zowel online als offline. We gaan ervan uit dat de Verordening ook van

toepassing is op zendtijd voor politieke partijen. Dit betekent dat naast de bestaande regels voor zendtijd op de NPO, politieke partijen ook moeten voldoen aan de nieuwe transparantievereisten voor andere vormen van politieke reclame. Het is ons nog niet duidelijk welke implicaties dit zou kunnen hebben voor de bestaande praktijk. Op wie van de betrokken actoren: politieke partij, de NPO en ook het Commissariaat rusten dan welke (transparantie)verplichtingen?

Momenteel worden de televisie- of radio-uitzendingen ingeleid met een tekst in beeld of geluid 'dit is een uitzending in het kader van zendtijd voor politieke partijen'. Vervolgens komt het logo van de politieke partij duidelijk in beeld. Dit roept bijvoorbeeld de vraag op of hiermee is voldaan aan artikel 11 van de Verordening. We begrijpen dat hierover in de Uitvoeringswet geen details kunnen worden opgenomen. Niettemin geven we u in overweging om in de Memorie van Toelichting de samenhang met het Nederlands systeem zendtijd voor politieke reclame te adresseren.

Evaluatie

De Verordening voorziet in een evaluatie door de Europese Commissie twee jaar na inwerkingtreding. Volgens de Memorie van Toelichting zal het kabinet daaraan voorafgaand de Verordening en de Uitvoeringswet evalueren om de nodige informatie op te halen. Bij die gelegenheid zal intern en met de toezichthouders geëvalueerd worden of de toezichthouders voldoende middelen hebben. Ook zal worden stilgestaan bij de samenwerking tussen de betrokken toezichthouders.

Mocht er aanleiding toe zijn, bijvoorbeeld omdat het aantal zaken in korte tijd sterk groeit door verkiezingen, dan gaan we ervan uit dat het mogelijk is om een tussentijds evaluatiemoment in te plannen. In onze brief van 20 december 2024 hebben wij al gewezen op het belang van een tijdige evaluatie om bij te kunnen sturen als de eerder toegezegde middelen niet toereikend blijken te zijn. Los daarvan zal het Commissariaat met scenario's moeten gaan werken die voorzien in een minimum en een maximum variant van toezicht en handhaving.

3. Vragen en uitdagingen bij het toezicht op naleving en handhaving

Samenvattend en mede gelet op bovenstaande opmerkingen voorziet het Commissariaat de volgende vragen en uitdagingen bij het toezicht op naleving en handhaving van de Verordening:

- Interpretatie van vage termen: het bepalen of een boodschap "bedoeld is om te beïnvloeden" is moeilijk aan te tonen, wat leidt tot complexe beoordelingen en mogelijk juridische procedures.
- Publieke en politieke gevoeligheid: toezicht op politieke reclame raakt direct aan grondrechten (zoals vrijheid van meningsuiting) en ligt politiek en maatschappelijk gevoelig. Zorgvuldige communicatie, transparante normuitleg en afstemming zijn daarom noodzakelijk.
- Snelle, dynamische context: politieke campagnes zijn tijdsgevoelig. Een effectieve interventie vereist een hoge mate van snelheid, vooral in verkiezingsperiodes. Het Commissariaat moet in staat zijn kortcyclisch en real-time signalen te verwerken en handhavend op te treden.
- Werkdruk tijdens verkiezingen: gegeven de verwachte toename van politieke advertenties, zoals blijkt uit eerdere verkiezingen (bijvoorbeeld €1,36 miljoen aan digitale advertenties in 30 dagen voor de provinciale verkiezingen van

2023), zal de werkdruk pieken, vooral in de laatste drie maanden voor verkiezingen, met strikte reactietijden (bijvoorbeeld 48 uur voor meldingen).

- Technische complexiteit: gerichte reclame vergt specifieke kennis van algoritmen, targetingmethoden en digitale advertentie-ecosystemen. Dit vraagt om gespecialiseerde expertise die momenteel beperkt beschikbaar is.
- Toezicht op niet-gereguleerde spelers: veel verspreiding van politieke reclame vindt plaats via internationale online platforms. Deze vallen buiten de klassieke mediaregulering. Toegang tot gegevens en transparantieregisters is cruciaal, maar afhankelijk van medewerking van deze partijen.
- Grensoverschrijdende gevallen: coördinatie met andere EU-toezichthouders voor aanbieders in andere lidstaten vereist efficiënte communicatie, wat tijd en middelen vraagt.
- Naleving door niet-EU-aanbieders: artikel 21 vereist dat niet-EU-aanbieders een juridisch vertegenwoordiger in de EU aanstellen, maar handhaving kan lastig zijn als deze partijen niet meewerken.
- Opsporen van buitenlandse financiering is complex door mogelijk gebruik van stromanbedrijven of cryptovaluta.

4. Benodigde middelen voor effectief toezicht

Voor effectief toezicht en handhaving zijn de volgende middelen essentieel:

Wettelijke bevoegdheden en instrumenten

Onderzoeksbevoegdheden (bijvoorbeeld toegang tot gegevens, inspecties), toezichtsbevoegdheden (waarschuwingen, stopzetten van overtredingen) en sanctiemogelijkheden (boetes tot 6% van de jaaromzet, conform artikel 25, lid 2 van de Verordening).

Specifieke expertise en ervaring

Het Commissariaat heeft juridische experts nodig voor analyse en handhaving, IT-specialisten voor monitoringssystemen, en communicatiespecialisten voor voorlichting. Experts in digitale marketing en data-analyse zullen nodig zijn om subtiele vormen van politieke reclame te kunnen identificeren. Daarnaast is er behoefte aan financieel onderzoekers om bijvoorbeeld stromanbedrijven of cryptovaluta constructies te kunnen opsporen en doorgronden. Voor de cruciale internationale samenwerking moeten in aanvulling op het huidige internationale team mogelijk internationale liaison-officers worden aangesteld.

Indicatieve kosteninschatting voor de fase van structureel toezicht en handhaving

Op basis van de geschetste taken en inschattingen kan de volgende indicatieve raming worden gemaakt van de structurele personele inzet (uitgedrukt in FTE) en de daarmee samenhangende jaarlijkse kosten voor het Commissariaat voor de Media voor het toezicht op Verordening (EU) 2024/900. Hieronder volgt eerst een toelichting per taakgebied, gevolgd door een overzichtelijke tabel met de kostenraming.

Toelichting per taakgebied

1. Voorlichting

- Activiteiten: 5 tot 10 voorlichtingsactiviteiten per jaar (bijv. campagnes, stakeholderbijeenkomsten, guidance).
- Inzet: Gemiddeld 1 FTE voor ontwikkeling, uitvoering, afstemming en communicatie.
- Overige kosten: € 50.000 voor (jaarlijkse) advies en campagnekosten

2. Preventief toezicht

- Activiteiten: 5 tot 10 dossiers per jaar.
- Inzet: Monitoring vergt specifieke expertise in digitale media en datagedreven toezicht. Dit vereist gemiddeld 2 FTE, met name rondom verkiezingsperiodes.
- Overige kosten: € 70.000 (indien off-the-shelve software beschikbaar) aan terugkerende ICT-lasten en ondersteuning

3. Toezicht en handhaving naar aanleiding van klachten en signalen

- Activiteiten: 50 tot 100 signalen per jaar, resulterend in 20 tot 30 onderzoeken, 5 tot 20 sanctietrajecten en 3 tot 15 bezwaar-/beroepsprocedures.
- Inzet: Behandeling, analyse en handhaving vergt gemiddeld 3,5 FTE, inclusief juridische inzet.
- Overige kosten: € 75.000 voor juridische ondersteuning in bezwaar en beroepsprocedures

4. Samenwerking met andere nationale toezichthouders

- Activiteiten: Regelmatig overleg en informatie-uitwisseling met AP, NAPP, ACM en coördinatie op casusniveau.
- Inzet: Gemiddeld 0,75 FTE voor afstemming, gezamenlijke aanpak en harmonisatie.

5. Europese samenwerking

- Activiteiten: 10 tot 15 grensoverschrijdende dossiers en structurele deelname aan Europese overleggen als nationaal contactpunt.
- Inzet: Gemiddeld 1,5 FTE voor vertegenwoordiging, casuscoördinatie, communicatie en registerbeheer.
- Overige kosten: €20.000 aan diverse reis- en verblijfskosten

Totaal overzicht kostenraming structureel toezicht Verordening (EU) 2024/900

Werkzaamheden	Personele kosten per jaar (€)	Overige Kosten per jaar (€)	Totale jaarlijkse kosten(€)
1. Voorlichting	€ 156.000	€ 50.000	€ 206.000
2. Preventief toezicht	€ 312.000	€ 70.000	€ 382.000
3. Toezicht n.a.v. klachten/signalen	€ 546.000	€ 75.000	€ 621.000
4. Nationale samenwerking	€ 117.000	-	€ 117.000
5. Europese samenwerking	€ 234.000	€ 20.000	€ 254.000
Totaal	€ 1.365.000	€ 215.000	€ 1.580.000

Samenvatting

Voor de structurele fase van toezicht op naleving en handhaving van de Verordening achten wij een initiële raming van 8,75 FTE (inclusief overheadopslag) en jaarlijkse kosten van € 215.000 realistisch, hetgeen overeenkomt met een jaarlijks structureel budget van €1.580.000. Deze raming houdt rekening met de verwachte verkiezingsfrequentie, de breedte van de toezichttaken, de benodigde samenwerking en de Europese verplichtingen.

Bij bovenstaande aantallen gaan we uit van onderzoeken van relatief korte tot gemiddelde duur. Het zou ook kunnen gaan om slechts enkele onderzoeken die door de complexiteit van de zaak zeer arbeidsintensief en tijdrovend kunnen zijn. Bij hogere verkiezingsdynamiek, toename en complexiteit van signalen zal onze inzet sowieso moeten worden opgeschaald.

Pas nadat wij een formele bevestiging hebben ontvangen dat de kosten vergoed zullen worden, zullen wij een aanvang kunnen maken met de structurele fase van toezicht op naleving en handhaving van de Verordening.

5. Conclusie

Het Commissariaat voor de Media acht de Uitvoeringswet uitvoerbaar en handhaafbaar, mits de bovengenoemde geconstateerde punten worden verduidelijkt (met name in de Memorie van Toelichting) en de benodigde middelen beschikbaar worden gesteld.

We kijken uit naar verdere afstemming met het ministerie van BZK en het ministerie van OCW om een tijdige en adequate implementatie te waarborgen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en staan uiteraard ter beschikking om meer toelichting te geven of vragen te beantwoorden.

Hoogachtend,

Commissariaat voor de Media

Directeur Strategie en Ontwikkeling a.i